T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SİİRT BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

www.balioglu.net

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 8
7. DENETİM BULGULARI 8
8. EKLER 22

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kurumun Kadro Sayıları ile Fiilen Çalışan Personel Sayısı.....3
Tablo 2: 2017-2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri.....4
Tablo 3: 2017-2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri 4
Tablo 4: 2019 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar.....5
Tablo 5: 2019 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar.....5
Tablo 6: Tahakkuk Tutarlarının Karşılaştırması.....10
Tablo 7: Nakden Yapılan Tahsilat İrsaliyeleri.....11
Tablo 8: Kredi Kartı Tahsilat İrsaliyeleri 13

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Tahsil Edilmeyen Alacakların Tahakkuk İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi Nedeniyle Belediye Alacaklarının Eksik Gösterilmesi

2. Bazı Alacaklar İçin Belediyenin Vergi Borcuna Mahsuben Tahsilat Kaydı Yapılmaması Gerekirken Yapılması Sonucu Belediyenin Vergi Borcunun Düşük Gösterilmesi

3. Kredi Kartı İle Tahsil Edilen Bazı Alacakların Tahsilat Tutarlarının Banka Hesabına Kaydedilmesi Gerekirken Belediyenin Vergi Borcuna Mahsuben Tahsilat Kaydı Yapılması

4. Bilgisayar Yazılımları İçin Amortisman Ayrılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Avukatlık Vekalet Ücretlerinden Yapılan Vergi Kesintilerinin Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında Takip Edilmemesi

2. Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının Kullanılmaması

3. Sosyal Denge Sözleşmesinde Mevzuatta Belirlenen Tavan Tutarın Üzerinde Sosyal Denge Tazminat Tutarı Belirlenmesi

4. Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Dışında Hükümler Konulması

5. Otopark Gelirlerinin Vadeli Banka Hesabında Takip Edilmemesi

6. İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Siirt Belediyesi tüm hizmetlerini; 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu Kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel yasal mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
- 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun
- 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanun
- 5326 sayılı Kabahatler Kanunu
- 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
- 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu
- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı

İl belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14 ve 15'inci maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre, belediyeler;

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve

www.balioglu.net

kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkiler neticesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminden önce tek başına İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminden sonra İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur.

www.balioglu.net

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularında ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Belediyenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Belediyenin teşkilat yapısında; doğrudan Başkana bağlı altı birim belirlenmiştir. Bunlar;

Özel Kalem Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü ve İmar ve Şehircilik Müdürlüğüdür. Belediyede bir başkan yardımcısı bulunmaktadır. Meclis üyeliğinden gelen başkan yardımcısına da 14 hizmet birimi bağlıdır. Belediye personeline ilişkin bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Kurumun Kadro Sayıları ile Fiilen Çalışan Personel Sayısı

Personel İstihdam Türü	Norm Kadro Sayısı	Fiili Çalışan Sayısı
Memur	376	106
Sözleşmeli Personel	0	36
Kadrolu İşçi	153	83
Geçici İşçi	0	0
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	0	606

İl belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Norm kadro ve personel istihdamı"* başlıklı 49'uncu maddesinin 7'inci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusa göre en fazla dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Belediyenin Siirt Belediyesi Personel Anonim Şirketi adı altında 100.000,00 TL sermayeli ve tamamına sahip olduğu bir adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

2017-2019 yılları bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma açısından seyrine aşağıda yer verilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 2: 2017-2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GİDER TÜRÜ	2017 YILI (A) (TL)	2018 YILI (B) (TL)	2019 YILI (C) (TL)	DEĞİŞİM ORANI (%) [D=(C-B)/B]
Personel Giderleri	21.639.622,25	21.269.496,78	22.802.050,36	7,2
Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi Giderleri	3.302.261,05	3.512.901,61	3.695.130,44	5
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	50.106.722,78	78.329.332,58	71.551.566,60	-8,66
Faiz Giderleri	191.809,81	905.528,07	3.115.908,70	244
Cari Transferler	3.721.976,23	9.814.101,22	4.066.708,85	-58,57
Sermaye Giderleri	19.478.533,51	45.967.519,83	24.067.676,41	-47,65
TOPLAM BÜTÇE GİDERİ	**98.440.965,63**	**159.798.880,09**	**129.299.041,36**	**-19,09**

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 2'de görüldüğü üzere, İdarenin bütçe gider toplamı 2019 yılında 2018 yılına göre %19 oranında azalmıştır. Bunun en önemli nedeni de Cari Transferlerin %58,57 ve Sermaye Giderlerinin %47,65 oranında azalış göstermesidir. En büyük artış ise 2.210.380,63 TL ve %244 ile Faiz Giderlerinde görülmüştür.

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 3: 2017-2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GELİR TÜRÜ	2017 YILI (A) (TL)	2018 YILI (B) (TL)	2019 YILI (C) (TL)	DEĞİŞİM ORANI [D=(C-B)/B] (%)
Vergi Gelirleri	5.651.378,29	8.797.574,50	7.682.321,94	-12,68
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	14.938.753,77	15.634.556,64	16.932.409,80	8,3
Alınan Bağış, Yardımlar ile Özel Gelirler	1.926.997,53	1.729.276,16	2.262.280,89	30,8
Diğer Gelirler	89.701.833,82	107.881.906,41	108.931.115,65	1
Sermaye Gelirleri	663.425,61	1.836.808,31	2.246.935,96	22,32
TOPLAM BÜTÇE GELİRİ	**112.882.389,02**	**135.880.122,02**	**138.055.063,96**	**1,6**

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3'teki veriler incelendiğinde, bir önceki yıla göre bütçe gelirleri %1,6 oranında artmıştır. Bütçe gelirlerindeki en büyük artış; tutar bazında 1.297.853,16 TL ile Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde, yüzde olarak ise %22,32 ile Sermaye Gelirlerinde yaşanmıştır. En büyük azalış ise 1.115.252,56 TL ve %12,68 ile Vergi Gelirlerinde görülmüştür.

Belediyenin 2019 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleşmeleri Tablo 4 ve Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 4: 2019 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GİDER TÜRÜ	2019 YILI GİDER BÜTÇESİ (A) (TL)	2019 YILI GERÇEKLEŞEN (B) (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI (%) (C=B/A)
Personel Giderleri	27.859.586,36	22.802.050,36	82
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.117.099,48	3.695.130,44	60
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	80.738.891,43	71.551.566,60	89
Faiz Giderleri	2.403.470,50	3.115.908,70	130
Cari Transferler	7.949.839,43	4.066.708,85	51
Sermaye Giderleri	49.693.362,95	24.067.676,41	48
Sermaye Transferleri	17.746,88	0	0
Yedek Ödenekler	19.419.995,67	0	0
TOPLAM BÜTÇE GİDERİ	**194.199.956,70**	**129.299.041,36**	**67**

Buna göre 2019 yılında Bütçe Giderleri %67 seviyesinde gerçekleşmiştir. En yüksek gerçekleşme %130 ile Faiz Giderlerinde, en düşük gerçekleşme ise %0 ile Sermaye Transferlerinde %48 ile Sermaye Giderlerinde yaşanmıştır.

Tablo 5: 2019 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GELİRİN TÜRÜ	2019 YILI GELİR BÜTÇESİ (A) (TL)	2019 YILI GERÇEKLEŞEN (B) (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI (%) (C=B/A)
Vergi Gelirleri	7.283.355,12	7.682.321,94	105
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.819.428,97	16.932.409,80	100
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	12.319.981,86	2.262.280,89	18
Diğer Gelirler	141.911.998,80	108.931.115,65	77
Sermaye Gelirleri	15.865.191,95	2.246.935,68	14
TOPLAM BÜTÇE GELİRİ	**194.199.956,70**	**138.055.063,96**	**71**

Buna göre 2019 yılında Bütçe Gelirleri %71 seviyesinde gerçekleşmiştir. En yüksek gerçekleşme %105 ile Vergi Gelirlerinde, en düşük gerçekleşme ise %14 ile Sermaye Gelirlerinde yaşanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

www.balioglu.net

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa Sayım Tutanağı
- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu uyarınca hazırlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, 31.12.2005 tarih ve 26040 3'üncü mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kurumca uygulanan diğer kontroller doğrultusunda Kurumun iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Kurumun vizyon ve misyonu doğrultusunda belirlenen amaç ve hedeflere yönelik hazırlanan 2015-2019 Stratejik Planı bulunmakla birlikte Kurumun internet sayfasında yer almamaktadır. 2019 yılı Performans Programı ve Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu ise hazırlanmamıştır. Geçmiş yıllara ilişkin performans programı ve faaliyet raporları internet sitesinde yer almamaktadır.

Kurum tarafından Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne dayanılarak iç kontrol

sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla belirlenen standartların yerine getirilmesi için hazırlanması öngörülen İç Kontrol Standartları Eylem Planı bulunmamaktadır.

5018 sayılı Kanun'a ve İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak ön mali kontrol sisteminin kurulmadığı ve iç denetim biriminin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

İdarenin sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri değerlendirip tespit etmediği ve kurumsal risk stratejisinin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Belediye muhasebe hizmetleri, asil olarak görev yapmakta olan ve muhasebe yetkilisi sertifikası bulunan Mali Hizmetler Müdürü tarafından idare edilmektedir.

Bu bilgiler çerçevesinde Siirt Belediyesinde yetkin ve etkili bir iç kontrol sisteminin kurulamadığı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

www.balioglu.net

Siirt Belediyesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Tahsil Edilmeyen Alacakların Tahakkuk İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi Nedeniyle Belediye Alacaklarının Eksik Gösterilmesi

120 Gelirlerden Alacak Hesabına önce tahsilat işlemlerinin sonra tahakkuk işlemlerinin kaydının yapılması sonucu tahakkuk birimi tarafından tahakkuk ettirilmiş olmasına rağmen henüz tahsil edilmeyen alacakların tahakkuk işlemlerinin muhasebeleştirilmediği ve böylece belediye alacaklarının eksik gösterilmesine neden olunduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 49'uncu maddede muhasebe sistemi, 50'nci maddede muhasebe işlemlerinin kayıt zamanı, 51'inci maddede ise kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup dönemi düzenlenmiş olup tahakkuk esaslı muhasebe sistemi benimsenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Gelirlerden Alacak Hesabı ile ilgili 87'nci ve 88'inci maddelerinde de:

"Hesaba ilişkin işlemler

MADDE 87 –(1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Gelirlerden alacakların tahakkuk işlemleri

1) İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtları yapılır…

c) Gelirlerden alacaklardan yapılan tahsilat

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan kasa hesabı, banka hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç, gelirlerden alacaklar hesabına alacak yazılmak suretiyle tahsil edilen tutarlar gelir yansıtma hesabına borç, bütçe gelirleri hesabına alacak kaydedilir.

Hesabın işleyişi

MADDE 88 –(1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

…

b) Alacak

1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

…" Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, öncelikle ilgili gelir servislerince tahakkuk bordroları ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen alacakların gelirlerden alacak hesabına tahakkuk kayıtları yapılmalı, daha sonra bu hesapta kayıtlı alacaklardan tahsilat yapıldığında da tahsilat kayıtları yapılmalıdır. Oysa, muhasebe birimi tarafından 120 Gelirlerden Alacak Hesabına ters kayıt yapılarak önce tahsilat işlemleri daha sonra tahsil edilen alacakların tahakkuk işlemleri ay sonlarında muhasebeleştirilmektedir. İlk önce tahsilat ve ay sonunda da bu tahsilatın tahakkuk kaydının yapılması 120 Gelirlerden Alacak Hesabının işleyişine uygun

www.balioglu.net

değildir. Ayrıca bu durum, tahakkuk birimi tarafından tahakkuk ettirilmesine rağmen tahsil edilmeyen alacakların tahakkuk işlemlerinin muhasebeleştirilmemesine neden olmaktadır. Bu şekilde gelirlerin tahakkuk işlemlerinin eksik muhasebeleştirilmesi, belediye alacaklarının 120 Gelirlerden Alacak Hesabında eksik gösterilmesine yol açmaktadır. Bazı gelir türleri itibarıyla tahakkuk birimi ile muhasebe biriminin 2019 yılı tahakkuk tutarları arasındaki fark aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 6: Tahakkuk Tutarlarının Karşılaştırması

Gelir Türü/ Gelir Kodu	Tahakkuk Birimi Tarafından 2019 Yılı İçerisinde Tahakkuk Ettirilen Tutarlar (TL)	2019 yılı Mizanında Yer Alan 600 Gelirler Hesabına Göre Tahakkuk Tutarları (TL)	Fark (TL)
Bina Vergisi 01.02.09.51	2.932.228,09	2.430.368,87	501.859,22
Su Hizmetleri Gelirleri 03.01.02.58	9.713.736,71	8.720.154,48	993.582,23
Çevre Temizlik Ver. (Konut ve İşyeri İçin) 01.02.09.54	1.074.237,82	508.455,72	565.782,10
Diğer Hizmet Gelirleri 03.01.02.99	2.889.235,46	1.456.740,59	1.432.494,87
İlan Ve Reklam Vergisi 01.03.09.53	326.058,90	236.168,82	89.890,08
Arsa Vergisi 01.02.09.52	833.430,00	410.075,05	423.354,95
Toplam:			**4.006.963,45**

Sonuç olarak, bu şekilde hatalı yapılan muhasebe kayıtları, 120 Gelirlerden Alacak Hesabında ve 600 Gelirler Hesabında 4.006.963,45 TL eksikliğe neden olduğundan, 2019 yılı mali tablolarında belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Bazı Alacaklar İçin Belediyenin Vergi Borcuna Mahsuben Tahsilat Kaydı Yapılmaması Gerekirken Yapılması Sonucu Belediyenin Vergi Borcunun Düşük Gösterilmesi

Su hizmetlerinden doğan alacakların nakden tahsil edilerek muhasebe kaydı yapılmasına rağmen, aynı alacakları sanki Belediyenin vergi borcuna mahsuben tahsil edilmiş gibi gösteren ikinci bir kayıt daha yapılmak suretiyle Belediyenin vergi borcunun eksik gösterilmesine neden olunduğu tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 88'inci maddesinde 120 Gelirlerden Alacak Hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtlarının nasıl

www.balioglu.net

yapılacağı düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre;

1) Gelirlerden alacakların tahakkuk işlemleri;

120 Gelirlerden Alacak Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak,

2) Gelirlerden alacakların tahsilat işlemleri;

· Nakden tahsilat yapıldığında; 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç, 120 Gelirlerden Alacak Hesabına alacak; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç,

· Mahsuben tahsilat yapıldığında; ilgili hesaba borç, 120 Gelirlerden Alacak Hesabına alacak; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç

Şeklinde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Su hizmetlerinden doğan alacakların banka yoluyla tahsil edilmesine ve tahsilat kaydı yapılmasına rağmen, aynı alacakları Belediyenin vergi borcuna mahsuben tahsil edilmiş gibi gösteren ikinci bir muhasebe kaydı daha yapılmaktadır. 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına ve/veya 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına borç, 120 Gelirlerden Alacak Hesabına alacak şeklinde mahsuben tahsilat kaydı yapılan muhasebe işlem fişlerinin ekindeki tahsilat irsaliyelerinden, söz konusu alacakların banka yoluyla tahsil edildiği anlaşılmaktadır. Ancak, banka yoluyla nakden tahsil edilen alacağın mahsuben tahsilatı mümkün değildir. Banka makbuz bilgilerinin yer aldığı tahsilat irsaliyeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 7: Nakden Yapılan Tahsilat İrsaliyeleri

İrsaliye Tarihi	İrsaliye Numarası	Nakden Tahsil Edilmesine Rağmen Mahsuben Tahsilat Kaydedilen Alacak Tutarları (TL)
22.02.2019	2019-146	160,00
22.02.2019	2019-179	99.569,57
22.02.2019	2019-189	133,49
08.03.2019	2019-237	2.347,17
19.03.2019	2019-276	204.390,49
02.04.2019	2019-331	64.576,79
24.04.2019	2019-407	161.325,05
20.05.2019	2019-493	231.597,94
25.07.2019	2019-748	305.686,19
19.08.2019	2019-834	27.529,63
21.08.2019	2019-848	118.994,19

22.08.2019	2019-854	914,99
15.10.2019	2019-1054	87.184,86
Toplam		**304.410,36**

Dolayısıyla, nakden tahsil edilerek kaydı yapılan bu alacaklar için mahsuben tahsilat kaydı yapılmaması gerekirdi. Bu şekilde yapılan mahsuben tahsilat kaydı, mükerrerlik oluşturarak Belediyenin sorumlu sıfatıyla ödemesi gereken vergi borcunun eksik gösterilmesine yol açmıştır. Ayrıca, bu şekilde mükerrer tahsilat kaydı yapılırken 120 Gelirlerden Alacak Hesabına tahakkuk kaydı da mükerrer yapıldığından 600 Gelirler hesabının olması gerekenden fazla görünmesine neden olmuştur.

Bu itibarla, mahsuben tahsilat kaydının yapılmaması gerekirken yapılması sonucu, 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında 375.687,82 TL, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında 928.722,54 TL eksikliğe ve 600 Gelirler Hesabında 1.207.879,61 TL fazlalığa neden olunduğundan, 2019 yılı mali tablolarında belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Kredi Kartı İle Tahsil Edilen Bazı Alacakların Tahsilat Tutarlarının Banka Hesabına Kaydedilmesi Gerekirken Belediyenin Vergi Borcuna Mahsuben Tahsilat Kaydı Yapılması

Bazı alacakların kredi kartı ile tahsil edilmesine ve bu tahsilatların banka hesaplarına geçtiği anlaşılmasına rağmen 102 Banka Hesabına tahsilat kayıtlarının yapılmayarak Belediyenin vergi borcuna mahsuben tahsilat şeklinde muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 73'üncü maddesinde banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilatların izlenmesi için "109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının" kullanılması gerektiği belirtilmiş ve 74'üncü maddesine ise bu hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtlarının nasıl yapılması gerektiği düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere göre, alacaklar kredi kartı ile tahsil edildiğinde "109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabına" borç, ilgili hesaba alacak şeklinde muhasebeleştirilmelidir. Kredi kartı tahsilatları banka hesaplarına intikal ettiğinde de "102 Banka Hesabına" borç, "109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabına" alacak şeklinde muhasebeleştirilmelidir.

Ancak, aşağıda belirtilen tahsilat irsaliyelerinde yer alan alacaklar kişilerden kredi kartı ile tahsil edilmesine ve banka ekstreleri kontrol edildiğinde tahsilatların Belediyenin banka hesaplarına geçtiği anlaşılmasına rağmen Yönetmelik'te belirtildiği şekilde "102 Banka Hesabına" tahsilat kayıtlarının yapılmadığı, bunun yerine "368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya

Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına" borç ilgili alacak hesabına alacak kaydedilmek suretiyle Belediyenin vergi borcuna mahsuben tahsilat şeklinde muhasebeleştirildiği anlaşılmaktadır. Bu da, Belediyenin banka hesaplarının fiili durumu ile muhasebe kayıtları arasında fark olmasına yol açtığı gibi Belediyenin ödemesi gereken vergi borcunun eksik gösterilmesine de neden olmaktadır.

Tablo 8: Kredi Kartı Tahsilat İrsaliyeleri

İrsaliye Tarihi	İrsaliye Numarası	Tahsil Edilen Alacak Tutarı (TL)
18.03.2019	2019-238	14.518,35
05.05.2019	2019-444	11.761,19
23.05.2019	2019-475	67.546,53

Bu itibarla, kredi kartı ile tahsil edilen bazı alacakların banka hesabına tahsilat kaydının yapılması gerekirken Belediyenin vergi borcuna mahsuben tahsilat kaydı yapılması sonucu, 102 Banka Hesabında 93.826,07 TL ve 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında 93.826,07 TL eksikliğe neden olunduğundan, 2019 yılı bilançosunda belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Bilgisayar Yazılımları İçin Amortisman Ayrılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilmesini izlemek için 260 Haklar ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesaplarının kullanılması gerekmektedir.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Amortisman ve tükenme paylarına ilişkin 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde, *"...tutarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar ve özel tükenmeye tabi varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir."* hükmü yer almaktadır.

İdare tarafından satın alınan 225.120,00 TL tutarındaki üç adet yazılım, 260 Haklar Hesabında kayıt altına alınmadan doğrudan giderleştirilmiştir. İlgili bilgisayar yazılımları için yıl sonu itibarıyla amortisman ayırma işlemi de yapılmamıştır. Bu nedenle mali tablolardaki 260 Haklar, 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 630 Giderler Hesabında aynı tutarda hata oluşmuştur.

Bu itibarla maddi olmayan duran varlık alımlarının ilgili hesaplarına alınarak yıl sonlarında amortisman ayırma işlemine tabi tutulması gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Avukatlık Vekalet Ücretlerinden Yapılan Vergi Kesintilerinin Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında Takip Edilmemesi

Avukatlık vekalet ücretlerinin gelir vergisi ve damga vergisi kesintileri düşüldükten sonra ödenmesine rağmen, kesinti tutarlarının ödenecek vergi ve fonlar hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde düzenlenen avukatlık vekalet ücretleri hak sahiplerine ödenirken, belediyeler tarafından 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesi ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 19'uncu maddesine göre gelir vergisi ve damga vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 360 Ödenecek vergi ve fonlar hesabı ile ilgili olarak 269'uncu ve 270'inci maddelerinde:

"Hesabın niteliği

MADDE 269 –(1) Ödenecek vergi ve fonlar hesabı; mevzuatı gereği kamu idarelerince sorumlu veya mükellef sıfatıyla vergi dairesine ödenmesi gereken her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borç tutarlarının izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 270 –(1) Ödenecek vergi ve fonlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Mevzuatı gereğince nakden veya mahsuben tahsil edilip ilgili vergi dairelerine yatırılması gereken tutarlar bu hesaba alacak, ilgili hesaba borç kaydedilir…"

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, avukatlık vekalet ücretleri ödenirken belediyelerin tevkifat yapmak suretiyle sorumlu sıfatıyla ödemesi gereken gelir vergisi ve damga vergisi tutarlarını, 360 Ödenecek vergi ve fonlar hesabına alacak, vekalet ücretleri emanetler hesabında izlendiği için 333 Emanetler Hesabına borç kaydetmek suretiyle muhasebeleştirmesi gerekmektedir. Ancak, Belediyede avukatlık vekalet ücretleri gelir vergisi ve damga vergisi kesintileri de düşüldükten sonra ödenmesine rağmen hesaplanan kesinti tutarlarının ödenecek vergi ve fonlar hesabına aktarılmadığı, emanetler hesabında tutulduğu anlaşılmaktadır. Bu da, Belediyenin sorumlu sıfatıyla ödemesi gereken vergi borçlarının eksik gösterilmesine yol açmaktadır.

www.balioglu.net

Bu itibarla, vekalet ücreti ödemelerinden yapılan gelir vergisi ve damga vergisi kesinti tutarlarının ödenecek vergi ve fonlar hesabına aktarılmaması sonucu 333 Emanetler Hesabında 18.020,76 TL fazlalığa ve 360 Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabında 18.020,76 TL eksikliğe neden olunduğundan, 2019 yılı bilançosunda belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının Kullanılmaması

Vadesi bir yılın üzerinde olduğu için dönemsellik ilkesi gereğince 438 No.lu hesapta muhasebeleştirilmesi gereken borçların 368 No.lu hesapta takip edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı" başlıklı 278'inci maddesinde;

"Bu hesabın, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılacağı;

Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedileceği",

Aynı Yönetmelik'in 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı başlıklı 322 ve 323'üncü maddelerinde ise;

"Bu hesabın, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılacağı;

Kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmı bu hesaba alacak, 36 Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler hesap grubunda yer alan ilgili hesaplara borç kaydedileceği" hüküm altına alınmaktadır.

Siirt Belediyesinin; borçlarını vadelerine göre ayrıştırarak, kamuya olan vergi ve benzeri borçlarından vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya yapılandırılıp takside bağlanmış ve bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan borçları için 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar hesabını kullanması gerekmektedir.

Bu durumun, İdarenin kamuya olan borçlarının vadesini daha sağlıklı izleyerek, sağlıklı bir nakit yönetimine katkıda bulunacağı gibi mali tablo kullanıcılarına da fayda sağlayacağı

www.balioglu.net

değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Sosyal Denge Sözleşmesinde Mevzuatta Belirlenen Tavan Tutarın Üzerinde Sosyal Denge Tazminat Tutarı Belirlenmesi

Sosyal denge sözleşmesinde 4.Dönem Toplu Sözleşme ile belirlenen tavan tutarın üzerinde sosyal denge tazminat tutarı belirlendiği tespit edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 15'inci maddesinde:

"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenir." hükmü yer almaktadır.

2018 ve 2019 yıllarını kapsayan 4.Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetimler ile ilgili 4.Bölümünün *"Sosyal denge tazminatı"* başlıklı 1'inci maddesinde; belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'ü olarak belirlenmiştir.

Belediye ile Bem-Bir-Sen arasında imzalanan (11.04.2017-15.03.2019) dönemini kapsayan sosyal denge sözleşmesinin *"Aylık Sosyal Denge Yardımı"* başlıklı 14'üncü maddesinde ise:

"a) Siirt Belediyesinde fiilen görev yapan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi tüm memurlara, (9500 X Memur Maaş Katsayısı): % 100,

b) 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. maddesine istinaden kadro karşılığı çalıştırılan Sözleşmeli Personele, (9500 X Memur Maaş Katsayısı): % 100,

oranında (Damga vergisi ve Aidat kesintisi yapıldıktan sonra) Sosyal Denge Tazminatı NET olarak ödenir." Denilmektedir.

Belediye ile Tüm-Bel-Sen arasında imzalanan (15.08.2019-31.12.2019) dönemini kapsayan sosyal denge sözleşmesinin 27'nci maddesinde de sosyal denge tazminatının net 1.250 TL olarak ödeneceği belirtilmektedir.

4.Dönem Toplu Sözleşme'de sosyal denge tazminatı tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'ü olarak belirlendiği için, 2019 yılı ilk altı ayında

www.balioglu.net

1.240,67 TL, ikinci altı ayında 1.315,36 TL'dir. Brüt olarak belirlenen bu tutarlar üzerinden gelir vergisi, damga vergisi vb. kesintilerinin yapılması gerekmektedir. Ancak, Belediyenin imzaladığı sosyal denge sözleşmelerinde net olarak belirlenen sosyal denge tazminatının brüt tutarları Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmektedir.

Bu itibarla, sosyal denge tazminat tutarının Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarın üzerinde belirlenmemesi gerekmektedir.

BULGU 4: Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Dışında Hükümler Konulması

Siirt Belediyesi ile Tüm-Bel-Sen arasında imzalanan ve (15.08.2019 - 31.12.2019) dönemini kapsayan sosyal denge sözleşmesinde, sözleşme konusu dışında hükümlere yer verildiği tespit edilmiştir.

Sosyal denge sözleşmesinin 14'üncü maddesinde *"Kreş"*, 22'nci maddesinde *"Sendikal İzinler"*, 23'üncü maddesinde *"Ulaşım"* ve 24'üncü maddesinde *"Diğer Haklar ve Sendikal İzinler"* ile ilgili olarak:

"MADDE 14- KREŞ (ÇOCUK BAKİM EVİ)

a) Bu Toplu İş Sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, işveren en az 50 çalışanın olduğu hizmet birimlerinde/işyerlerinde çalışanların çocuklarının yararlanmasına yönelik kreş veya anaokulu açar. Mevcut halde açık olan veya yeni açılan kreş veya anaokullarının kapasitesi ilgili işyerindeki çalışan sayısına göre sendika temsilcilerinin de görüşü alınarak artırılır.

b) İşveren, mevcut ya da açacağı kreş veya anaokullarından çalışanların çocukları ücretsiz yararlanır,

c) Çocukların sürekli ve düzenli sağlık kontrolleri işverence yaptırılır.

d) Çocuk bakımevlerinin her türlü ihtiyacı işverence karşılanır.

e) Çocuk bakım evlerinde çalıştırılacak uzman, pedagog ve öğretmenlerde Milli Eğitim Bakanlığı kriterleri aranır.

…

MADDE 22- SENDİKAL İZİNLER

Sendika temsilci ve görevlilerine kongre, konferans, seminer, yönetim, denetim, denetim, genel kurul ve genel meclis gibi toplantılara katılmaları için, sendikanın veya şubesinin yazılı talebi üzerine, yılda toplam 20 işgünü geçmemek üzere ücretli izin verilir. Bu izinler her bir üye için olmayıp, tüm üyeler içindir. Böylesi durumlar için verilecek izinler yasalardan kaynaklanan izinlere mahsup edilemez ve yasalardan kaynaklanan hakları

www.balioglu.net

saklıdır."

MADDE 23- ULAŞIM

a) İşveren, çalışanların işyerine geliş gidişleri için emsal kurumlardaki örnekleri de dikkate alarak şehir içi toplu taşımadan sorumlu belediyenin toplu taşıma sisteminden/araçlarından ücretsiz olarak yararlanmasını sağlar. Bunun olmaması durumunda, belediye kendi çatışanlarının ulaşımını sağlamak amacıyla servis aracını hizmete koyar. Tüm çalışanlar bu hizmetten ücretsiz olarak faydalanır. Güzergâh sendika temsilcisi ile ortak belirlenir,

b) İşveren, mesai saatleri dışında göreve çağırdığı personele araç tahsis etmek zorundadır."

MADDE 24- DİĞER HAKLAR VE ÜCRETLİ İZİNLER

a) Sözleşmeden yararlanan belediye çalışanlarının ailesinin şikâyeti üzerine aile içi şiddet uyguladığı tespit edildiği durumlarda; söz konusu çalışanın sözleşme hükümlerinde yer alan mali ve sosyal yardımlardan elde ettikleri elinden alınarak, bunlar çalışanın eşine ödenir.

b) 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde kadın çalışanlar ücretli izinli sayılırlar.

c) 21 Mart Newroz Bayramında çalışanlar ücretli izinli sayılırlar."

Şeklinde düzenlemeler bulunmaktadır.

Ancak, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 15'inci maddesinde:

"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenir.",

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun *"Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması"* başlıklı 32'nci maddesinde de:

"27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde

www.balioglu.net

belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz."

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, sosyal denge sözleşmesinin, sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarının kanuni sınırlar içerisinde belirlenmesi amacıyla düzenlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bunun dışında sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında başkaca hükümler koymak mevzuata uygun değildir. Zira 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde, sosyal denge sözleşmesinin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Bu itibarla, sosyal denge sözleşmesine sosyal denge tazminat tutarının belirlenmesi dışında başka hükümler konulmaması gerekmektedir.

BULGU 5: Otopark Gelirlerinin Vadeli Banka Hesabında Takip Edilmemesi

www.balioglu.net

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği gereği tahsil edilen otopark bedellerinin vadeli hesapta izlenmediği görülmüştür.

Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark Hesabından Yapılacak Harcamalar" başlıklı 13'üncü maddesinde;

"(1) Otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerin kendi kaynaklarından ayıracağı tahsisatla birlikte, tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılır. Bu meblağ, öncelikle parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan ancak otopark bedeli ödeyen parsellerin bulunduğu mümkün olan en yakın sınırlar içinde kullanılır.

(2) Otopark hesabında toplanan meblağ otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz.

(3) Otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerce hazırlanacak sarf belgesi, verile emri ve hak ediş raporuna göre belediyesinin yazılı talimatı üzerine ilgili bankaca hak sahibine ödenir.

(4) Otopark hesabında toplanan meblağın, amacında kullanılıp kullanılmadığı hususu İçişleri Bakanlığınca denetlenir.",

"Otopark Bedelinin Tespit, Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 12'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında ise;

"Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır"

Denilmektedir.

Mevzuatın ilgili hükümlerinde, otopark gelirlerinin belediye sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak otoparklar için kullanılması gerektiği belirtilerek, bu meblağların otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Otopark Hesabında bulunan paraların kullanım amacı, doğrudan otopark inşaası için olmalıdır.

Belediyenin, anılan mevzuat hükümleri dikkate alınarak, vadesiz hesapta tutulan otopark gelirlerini nemalandırılması için vadeli banka hesabına aktarması gerekmektedir.

BULGU 6: İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Siirt Belediyesinde yapılan incelemelerde işçilerin yıllık izinlerinin düzenli olarak kullandırılmadığı bu nedenle de yüksek miktarda birikmiş yıllık izinlerin bulunduğu görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde; işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde; yılık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde; iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde; yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanun'a paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izine ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren

www.balioglu.net

vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İşçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için işçinin eline çok yüksek miktarlarda ücret geçebilmektedir. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmaktan ziyade son ücretleri üzerinden karşılığını almalarına neden olmaktadır. Fakat bu durum idareler adına daha fazla külfet getirici bir durum olabilmektedir. Zira anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilecektir. Ayrıca biriken yıllık izin sürelerinin ücrete dönüşmesi halinde idare açısından çok yüksek miktarlarda ödeme yapma durumu ortaya çıkacaktır.

Yapılan inceleme sonucunda Kurum bünyesinde çalışan 83 işçinin toplam 23.306 gün kullanılmamış yıllık izini bulunmaktadır. Kullanılmayan bu izinlerin yıl sonu itibariyle Belediyeye maliyeti 4.030.977,98 TL tutarında olup zaman içerisinde artacaktır.

Hem mevzuata uygunluk açısından hem de Belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Evsel Katı Atık Ücret Tarifesinin Belirlenmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in Geçici 1.maddesine göre belediyelerin yönetmelik hükümlerine uyum sağlamaları 31/12/2020 tarihine kadar uzatılmıştır.
Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kalkınma Ajansı Payının Muhasebe Kayıtlarında Gösterilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Gecekondu Kanunu Hükümlerine Göre Oluşturulması Gereken Fon Hesabının Oluşturulmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Toplu Taşıma Hizmetinin İhalesiz Gördürülmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Belediyenin Kiraya Vermiş	2017	Tam Olarak Yerine	

www.balioglu.net

Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi		Getirildi	
Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Otopark Bedeline İlişkin Gelirin Vadeli Banka Hesabında Takip Edilmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde yer alan 5 numaralı bulgu yazılmıştır.
Kişilerden Alacaklar Hesabına İlişkin Hatalı Uygulamalar	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Belediye Sınırları İçerisinde Kamu İdareleri Tarafından Yapılan Kamulaştırma İşlemlerinin Belediye Tarafından Tapu İdaresinde Takip Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Mali Düzenlemeler İçeren Yönetmeliklerin Sayıştay'ın İstişari Görüşü Alınmadan Uygulanıyor Olması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Taşınmaz Kayıtlarının Muhasebede Yer Almaması ve Taşınmaz İcmal Cetvelinin Düzenlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Katma Değer Vergisi Hesaplarının Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Dış Mali Borçlar Hesabında İzlenmesi Gereken Dış Borcun	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net

Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabına Kaydedilmesi			
Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının Kullanılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde yer alan 2 numaralı bulgu yazılmıştır.
Kurumun Elektrik Dağıtım Şirketine Olan Borcunun Muhasebe Kayıtlarında Eksik Yer Alması ve Hatalı Hesapta Muhasebeleştirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Doğalgaz Dağıtım Şirketine Kanundan Kaynaklanan Ortaklığın Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Tahsisli Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yönetmelik'e Uygun Olarak Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net